

ChatGPT a psaní akademických textů

Nevhody ChatGPT (nejen pro akademickou práci)

- ChatGPT je trénovaný na základě obsahu internetu k datu leden 2022, nemá přístup např. k vědeckým (fulltextovým) článkům.
- Nedokáže konkrétně pojmenovat zdroje, ze kterých čerpá, ani způsob, jak z nich čerpá.

Z kterých zdrojů vychází předchozí odpověď?

Předchozí odpověď je založena na znalostech a obecných informacích, které byly nashromážděny a trénovány modelem GPT-3 během jeho vývoje a školení. Odpověď nepočítá s konkrétními zdroji nebo citacemi, protože GPT-3 nezahrnuje konkrétní seznam literatury ani odkazy na konkrétní webové stránky. Místo toho model kombinuje a generuje informace na základě obecných znalostí a vzorů obsažených v tréninkových datech, která jsou dostupná až do data ukončení mého tréninku v lednu 2022.

- „Vymýšlí“ – tzv. halucinace: nejen fakta, ale i zdroje a bibliografické údaje.

AI nástroje
designované k
podpoře psaní
akademických textů

Elicit: [Elicit: Find scientific research papers](#)

- ✓ Široká škála možností vyhledávání akademických článků
- ✓ Přehledy literatury, shrnutí článků
- ✓ Možnost nahrát vlastní pdf (knihovna), ale bez možnosti detailního hledání
- ✓ Čerpá z korpusu Semantic Scholar (abstrakty cca 214 milionů článků, ale také z open access)
- ✓ Generování textu pomocí GPT-3

Scispace: [AI Chat for scientific PDFs | SciSpace \(typeset.io\)](#)

- ✓ Široká škála možností vyhledávání akademických článků
- ✓ Přehled literatury, shrnutí článků
- ✓ Možnost nahrát vlastní pdf (knihovna)
- ✓ „Co-pilot“ – podpora při čtení pdf (chat, poznámky, vysvětlení nebo shrnutí části textu)
- ✓ Vytvoření citací podle různých citačních norem
- ✓ Parafrázování
- ✓ Rozpoznání textů vygenerovaných AI
- ✓ Umožňuje komunikace a zobrazování výsledků v češtině
- ✓ Čerpá z vlastního korpusu, převážně z abstraktů, ale také z open access článků
- ✓ Generování textu pomocí GPT-3

AI nástroje
designované k
podpoře psaní
akademických textů

Scite: <https://scite.ai/>

- ✓ Široká škála možností vyhledávání akademických článků
- ✓ Přehled literatury, shrnutí článků
- ✓ Charakterizuje citace jako supporting (podporující), mention (zmínka), contrasting (v rozporu)
- ✓ Čerpá z vlastního korpusu, který se skládá z tzv. citation statements a abstraktů
- ✓ Generování textu pomocí GPT-3

Rizika a etické aspekty

- **Problém transparentnosti AI**
  - Abychom porozuměli systému umělé inteligence, potřebujeme pochopit, k čemu je určen – jde především o pochopení dat, na kterých byl systém trénován, vlastností těchto dat a cíle systému.
  - Riziko algoritmického zkreslení. Systémy umělé inteligence jsou trénovány na existujících datech, která mohou obsahovat předsudky a zaujatost.
  - Nekritické přebírání výsledků AI nástrojů může tak vést k neobjektivním a nespravedlivým výsledkům.
- **Jaký vliv může mít využití AI nástrojů na integritu vědeckých publikací, tzn. na dodržování etických zásad a norem v celém procesu publikování vědeckého výzkumu?**
  - Na přesnost a spolehlivost uváděných výsledků?
  - Na transparentnosti metodiky výzkumu?
  - Na zamezení plagiátorství a falšování údajů?
- **Podporuje nebo omezuje využití AI nástrojů vědeckou kreativitu a originalitu?**
  - AI může mít problém s tím „jít do hloubky“, může taky přehlédnout jemné nuance různých jazykových významů
- **Odpovědné využívání obsahu vytvořeného umělou inteligencí**
  - Např. je potřeba citovat AI a upozornit na využití AI nástrojů při psaní akademických textů?
- **Zásady MU:** [Stanovisko k využívání AI | Masarykova univerzita \(muni.cz\)](#)